

Komplet kreślarski
Francja – XX wiek

Na muzealnej metryczce czytamy:

- Komplet kreślarski z cyrklem proporcjonalnym
Francja – XX w. (cyrkiel z XIX w.)
- Własność: Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego
nr inw. MUWr-1347
- Stan zachowania: bardzo dobry
- Wartość: 2,500.00 zł.

Wymiary pudełka: 200 x 110 x 50 mm

W skład kompletu kreślarskiego wchodzi przyrządy wykonane ze stali oraz mosiądzu.

GRAFION

GRAFION to przyrząd kreślarski używany do kreślenia tuszem na papierze lub na kalce linii. Urządzenie to składa się z dwóch ostrzy stalowych przymocowanych do rękojeści, są one tak wygięte, że pozostawiona jest pomiędzy nimi przestrzeń na tusz. Przyrząd zawiera śrubę regulującą, dzięki której zmieniając odległość pomiędzy ostrzami można ustawić potrzebną grubość linii.

Grafion napełniano tuszem, aplikując go pomiędzy ostrza. Grafiony wymagały częstego czyszczenia ostrzy. Konieczność wykonywania powtarzalnych czynności: czyszczenie, napełnienie, dostosowanie grubości linii, była przyczyną powolnego tempa i zmudności wykonywania poszczególnych rysunków, a kreślenie linii o wymaganych grubościach wymagało znacznej wprawy.

Podczas używania grafionu należy nieznacznie pochylić go w kierunku linii rysowania, dbając jednocześnie aby oba końce ostrzy dotykały papieru.

Stalówki

- Stalówka to ukształtowana w formie cienkiego ostrza, rozdwojonego na końcu, stalowa (stąd nazwa) cienka blacha służąca do pisania piórem przy użyciu ciekłego atramentu.
- W komplecie znajdują się trzy stalówki, nazywane „piórkami” do pisania i rysunku odręcznego tuszem.

Cyrkiel

Cyrkiel to przyrząd kreślarski służący do kreślenia okręgów lub odmierzania długości odcinków. Stosuje się go do rysowania na papierze, brystolu czy kalce technicznej. Przyrząd ten składa się z dwóch ruchomych ramion, tak aby punkty na ich końcach mogły być ustawione w dowolnej odległości.

Do wyposażenia cyrkla o maksymalnym rozłożeniu ramion 30 cm należy:

- Wymienna końcówka grafitowa – do kreślenia okręgów ołówkiem.
- Wymienna końcówka grafionowa – do kreślenia okręgów tuszem.
- Przedłużacz – do kreślenia okręgów o dużych średnicach.
- Końcówka podziałowa – do odmierzania długości odcinków

Końcówka grafitowa:

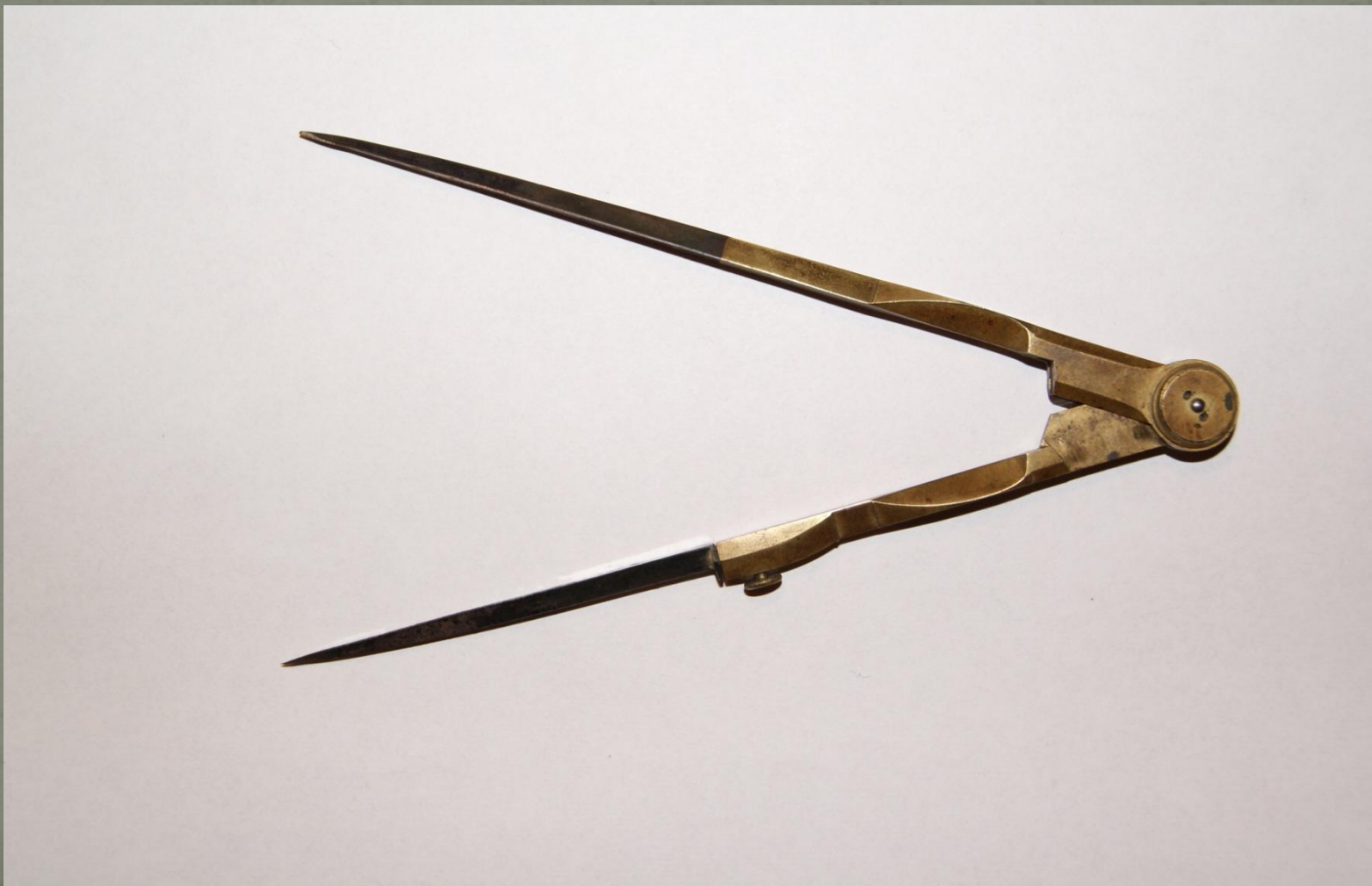
Końcówka grafionowa:

Przedłużacz

Końcówka podziałowa

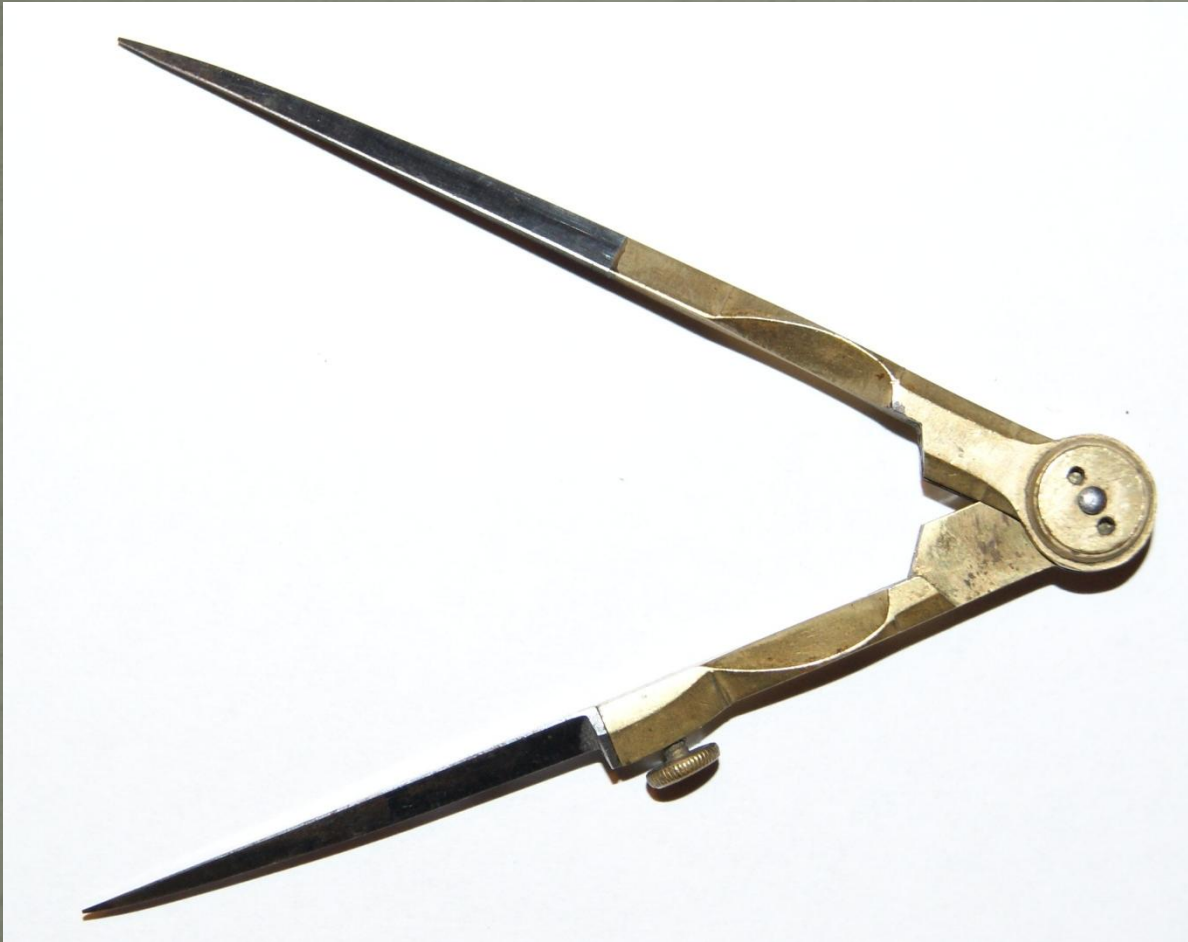

Klucz to narzędzie, którego dwie wypustki (jedna z nich zniszczona) pasują do otworów w nakrętce cyrkla. Poprzez dokręcanie nakrętki połączenie ramion staje się sztywniejsze, zaś poprzez odkręcanie nakrętki łatwiejsze do manipulowania.

Klucz

Cyrkiel o maksymalnym rozłożeniu ramion 15 cm

Używany jest do kreślenia okręgów o mniejszych średnicach, niż poprzedni.

Wyposażenie:

- **Końcówka grafionowa** – do kreślenia okręgów tuszem

- **Końcówka grafitowa** – do kreślenia okręgów ołówkiem
- Ta końcówka jest uszkodzona i nie można przymocować jej do zerownika.

Końcówka podziałowa – do odmierzania długości odcinków.

Kroczek

Cyrkiel zwany kroczeniem służy do odmierzenia i przenoszenia długości odcinków.

Maksymalne rozłożenie ramion tego cyrkla wynosi 20 cm.

Linijka

- Linijka to przyrząd do kreślenia odcinków prostoliniowych.
- Linijka o długości 15 cm, która znajduje się w komplecie ma podziałkę milimetrową.

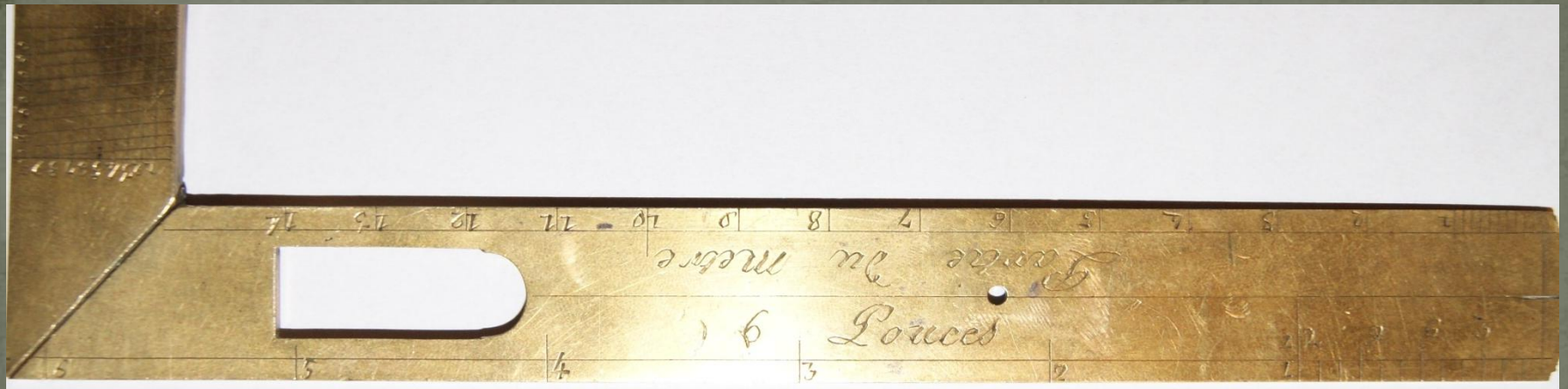
Demi pied de Roy w tłumaczeniu Połowa stopy Roy'a

Połowa stopy Roy'a jest to przyrząd pomiarowy. Składa się z dwóch mosiężnych listew połączonych zawiasem na ich wąskiej stronie. Wyrzyte są podziałki i umieszczone różne skale (stopa Roy'a = 12 cali = 325 mm).

Przyrząd ten powstał we Francji pod koniec XVIII wieku w celu ujednoczenia miar w różnych częściach państwa.

W 1790 roku została powołana przez Akademię Nauk komisja mająca na celu realizację projektu ujednoczenia miar. Komisji tej przewodniczył Joseph Louis Lagrange.

Na przyrządzie znajduje się napis w języku francuskim:

- „Partie du metre”, co w języku polskim oznacza część miernika.
 - „6 Pouces”, co w języku polskim oznacza 6 cali.
- 6 cali to długość połowy stopy Roy’a.

Źródła:

- <http://fram.aquitaine.fr/les-collections/recherche-avancee-oeuvres/notice-oeuvre/demi-pied-de-roy-2283/recherche-1.html>
- http://www.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fbooks.google.pl%2Fbooks%3Fid%3DwwPwNnJGcKoC%26pg%3DPA42%26hl%3Dpl%26source%3Dgbs_selected_pages%26cad%3D3%23v%3Donepage%26q%26f%3Dfalse&h=LAQERDw_N
- <http://www.mathsinstruments.me.uk/page7.html>